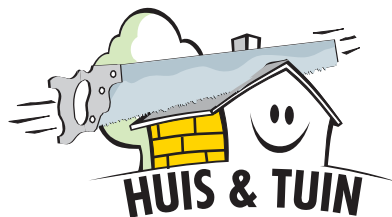

Het **RISKANTE LEVEN** van een bruine kikkerman

Guus Birx uit Geleen stuurde WegWijs een foto van een kikker die hij een tijdje terug op het terras in zijn achtertuin aantrof. Hij wil wel eens weten wat dit voor een vreemde gekleurde kikker is.

Dit is een bruine kikker (*Rana temporaria*). Het is de meest voorkomende soort in Nederland en ook de meest variabele soort. De kleur kan variëren van lichtbruin, geel, oranje tot donkerbruin. Tevens kunnen ze zwaar gevlekt zijn of ongeflekt.

Dit diertje in de tuin van de heer Birx is een vrouwtje. Dat is te zien aan de relatief slanke voorpoten (mannetjes hebben gespierdere bovenarmen om de vrouwtjes te kunnen omhelzen tijdens de paring). Daarnaast is het dier erg dik. Dat komt doordat het eitjes in haar lichaam heeft die nu in het voorjaar gelegd worden.

Bruine kikkers overwinteren grotendeels op het land. Ze zoeken daarbij een vorstvrije plek zoals een muizenholletje, onder houtstapels, onder bladhopen en in composthopen. Doordat het grootste deel van de afgelopen winter zacht was, bleven de bruine kikkers hier en daar lang actief. Het zijn koudbloedige dieren die zich bij temperaturen van 10 graden prima red- den.

Een deel van de bruine kikkermannen overwintert overigens niet op het land, maar in het water. Dat is riskant, want als het water dichtvriest en er zuurstof-

loosheid ontstaat, dan stikken ze. Zo komt het voor dat je na lange koude winters met ijs en sneeuwbedekking vele dode kikkers in de vijver aantreft.

Dit risico nemen de mannetjes natuurlijk niet voor niets. Het voordeel dat ze erbij hebben is dat ze als eerste in het water zijn, zodra de lente en dus het voortplantingsseizoen begint. Zo kunnen ze vrouwtjes, die vroeg aankomen, veroveren en hebben ze een voor-

deel ten opzichte van de mannetjes die op land overwinteren en zelf eerst nog de (soms gevaarlijke) trek naar het water moeten maken.

De paddentrek (dan trekken ook de bruine kikkers mee) begint grofweg in februari bij nachttemperaturen van boven de 6 graden en een hoge luchtvochtigheid (regen). Hoe warmer en natter, hoe groter de trek. De daglengte speelt ook een rol, anders zou de trek al veel eerder in deze zachte winter begonnen zijn.

Het antwoord werd gegeven door Jelger Herder Projectleider RAVON (Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek) Nijmegen.

Het bruine kikkervrouwtje: dik van de eitjes.

foto **Guus Birx**

